

2008-02-18

Dnr 2008-25

Regeringen
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Revisorsnämndens årsredovisning för räkenskapsåret 2007

Revisorsnämnden (RN) överlämnar härmed årsredovisningen för räkenskapsåret 2007.

RN:s operativa verksamhet är indelad i fyra verksamhetsgrenar: Examinationsverksamhet, Godkännande/auktorisering/registrering, Tillsyn samt Internationella kontakter.

Tillsynsverksamheten omfattar fyra delområden: systematisk och uppsökande tillsyn (SUT), löpande kvalitetskontroll, disciplinärenden samt förhandsbesked. Uppdagas i en SUT-utredning allvarigare brister i en revisors verksamhet överförs ärendet till ett disciplinärende för prövning av frågan om eventuell disciplinär åtgärd. Den löpande kvalitetskontrollen säkerställs genom SUT särskilt inriktad mot stora revisionsbolag samt att RN säkrar den kontroll som utförs av FAR SRS och direkt kontrollerar de revisorer som inte är anslutna till revisorsorganisationen. Om det uppdagas allvarliga brister inom kvalitetskontrollen inleds ett disciplinärende. Disciplinärenden initieras i övrigt genom anmälningar eller underrättelser från myndigheter – främst Skatteverket – samt från klienter och andra intressenter eller genom RN:s eget initiativ med anledning av bland annat uppgifter i media. Förhandsbesked lämnas antingen i fråga om en revisor med hänsyn till sitt oberoende kan inneha ett visst revisionsuppdrag eller i fråga om en revisor får utöva viss sidoverksamhet.

RESULTATREDOVISNING

RN:s verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Intäkterna består huvudsakligen av provavgifter, ansökningsavgifter och årsavgifter. Intäkterna disponeras av myndigheten. Nedan framgår verksamhetens beräknade budget och utfall i tabell 1 samt intäkter och kostnader per verksamhetsgren i tabell 2.

Tabell 1

Budget och balanserad kapitalförändring	Utgående	Intäkter	Kostnader	Resultat	Utgående
	ack res 2006	2007	2007	2007	ack res 2007
Regleringsbrev för 2007	1 891	27 400	-27 130	270	2 161
Årsredovisningen 2007	1 756	26 151	-27 111	-960	796

Tabell 2

	Fördelning av intäkter/kostnader (tkr) ¹					
	2007		2006		2005	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Examination	6 625	-6 966	6 987	-7 928	8 243	-6 972
Godk./aukt./registrering	2 326	-2 031	2 031	-1 577	1 802	-1 476
Tillsyn	16 461	-17 335	15 924	-15 745	16 417	-16 263
Internationella kontakter	739	-779	990	-979	313	-310
Totalt	26 151	-27 111	25 932	-26 229	26 775	-25 021
Resultat	-960		-297		1 754	

Kommentarer till budgetutfallet enligt återrapporteringskravet i regleringsbrevet finns på sid 12.

1. Verksamhetsstyrning

Verksamhetsgren examination

Mål

Prov för revisorsexamen och högre revisorsexamen skall anordnas minst en gång per år.

Återrapportering

RN har anordnat prov för revisorsexamen och högre revisorsexamen i maj och i december. Proven genomfördes i Stockholm och Göteborg och decemberprovet för revisorsexamen dessutom i Malmö. Antalet tentander samt hur många som genomförde proven med godkänt resultat framgår av tabell 3.

¹ Intäkter och kostnader direkt hänförliga till en viss verksamhetsgren har förts till denna. Övriga intäkter och kostnader har fördelats på verksamhetsgrenarna med utgångspunkt från nedlagd arbetstid.

Tabell 3

Antal tentander	2007		2006		2005	
	Revisors- examen	Högre revisors- examen	Revisors- examen	Högre revisors- examen	Revisors- examen	Högre revisors- examen
totalt	284	115	319	95	357	140
med godkänt resultat	165	68	171*	47	178	63

* Korrigering av tidigare lämnad uppgift.

Verksamhetsgren Godkännande/auktorisering/registrering

Mål 1

Beslut om godkännande, auktorisation och registrering skall meddelas senast två månader från det datum fullständig ansökan inkommit till nämnden.

Åtterrapporering

Samtliga förstagångsansökningar utom en har avgjorts inom den stipulerade tidsgränsen. En ansökan om godkännande vilade på sökandens begäran och återtogs efter tre månader då sökanden istället ansökte om auktorisation. Antalet inkomna ansökningar under 2007 samt antalet beviljade godkännanden, auktorisationer och registreringar framgår av tabell 4.

Tabell 4

Förstagångsansökningar	2007		2006		2005	
	Inkomna	Beviljade	Inkomna	Beviljade	Inkomna	Beviljade
Godkännande	192	191	172	173	150	149
Auktorisation	55	55	59	60	58	58
Registrering	13	11	11	10	9	9
Totalt	260	257	242	243	217	216

Kommentar: Inga avslagsbeslut har meddelats under 2007.

Mål 2

Beslut i ärenden gällande ansökan om fortsatt godkännande, auktorisation och registrering skall normalt meddelas senast en månad före utgången av pågående period.

Åtterrapporering

Antalet godkännanden, auktorisationer samt registreringar vars giltighetstid (fem år) löper ut varierar år från år. Av tabell 5 framgår hur många revisorer/revisionsbolag som var aktuella för nytt femårsförordnande under 2007, hur många ansökningar som inkom samt antalet beslut. Av besluten 2007 har drygt 93 procent meddelats senast en månad innan pågående period löpte ut.² Förseningen av resterande beslut har

² 2006 = 97 %, 2005 = 98 %, 2004 = 97 %

orsakats av sent inkomna ansökningar och/eller att kompletteringar i flera omgångar har erfordrats.

Tabell 5

Ansökan om fortsatt förordnande	2007	2006	2005
Antalet aktuella revisorer/revisionsbolag	864	818	700
Inkomna ansökningar	739	730	630
Beviljade	739	729	630
Avslag/avvisade	0	1	0

Kommentar: Antalet revisorer framgår av tabell 6 nedan.

Tabell 6

År	2007	2006	2005
Antal revisorer den 1 januari	4 135	4 182	4 220
Antal revisorer vid årets utgång	4 108	4 135	4 182
Förändring netto	-27	-47	-38

Verksamhetsgren Tillsyn

Mål 1

Tillsynen skall utövas effektivt. Det är av stor vikt att Revisorsnämnden finner och ur systemet utesluter revisorer som uppsåtligt gör orätt i sin revisionsverksamhet, förfar oredligt, utför ett grovt bristfälligt arbete eller av annat skäl inte är lämpliga att utöva revisionsverksamhet. Detta gäller särskilt om revisorn därigenom medverkar till eller underlättar för ekonomisk brottslighet. Nämnden skall även vara uppmärksam på om revisorerna har fullgjort sin skyldighet att anmäla brott enligt 9 kap. 42–44 §§ aktiebolagslagen (2005:551). Vidare är det av stor betydelse att Revisorsnämnden ingriper mot revisorer som äventyrar sitt oberoende. Förutom handläggning av anmälningar skall tyngdpunkten i verksamheten ligga på den systematiska och uppsökande tillsynen. Nämnden skall också inom ramen för sin tillsynsverksamhet säkerställa att alla revisorer genomgår regelbunden kvalitetskontroll.

Återrapportering

Antalet öppnade disciplinärenden, andelen egna initiativärenden samt hur många som kan hänföras till SUT-verksamheten framgår av tabell 7.

Tabell 7

Anmälare	2007	2006	2005
Egeninitierade	45	26	38
• varav från SUT	(12)	(13)	(14)
• varav från kvalitetskontroll	(18)	(6)	(7)
Skatteverket	26	33	42
Klient	35	18	33
Övriga (Ekobrottsmyndigheten, kronofogde m.fl)	36	36	37
Summa öppnade disciplinärenden:	142	113	150

Pågående SUT-projekt under 2007 framgår av tabell 8. Denna visar också antalet enskilda ärenden som under året öppnats, avslutats respektive överförts till disciplinärende inom varje projekt.

Tabell 8

SUT-projekt	Antal ärenden inom respektive projekt 2007		
	Öppnade ³	Avslutade ⁴	varav till disciplin ⁵
1. Ej medlem i FAR SRS	0	1	1
2. Stora revisionsuppdrag/revisionsbyråer	7	8	1
3. Övertagen kvalitetskontroll ⁶	4	3	2
4. Revisor med stort antal uppdrag	10	7	4
5. Tveksamheter vid förnyelse	1	2	1
6. Revisor som tidigare erhållit varning	4	5	2
7. Övriga ⁷	6	6	1
Totalt inom samtliga projekt:	32	32	12

Antalet kvalitetskontroller under 2007 framgår av tabell 9. De fyra revisorer som vägrade att genomgå kontroll överfördes till SUT-projekt (se tabell 8 ovan).

Tabell 9

År	2007	2006	2005
Antal granskade revisorer	943	846	771
Öppnade disciplinärenden	18	5	7
Revisorer som vägrat kontroll	4	1	5

Ärendebalansen avseende tillsynsärenden vid utgången av 2007 framgår av tabell 10.

Tabell 10

År	2007	2006	2005
Öppna tillsynsärenden	195	167	198
• varav disciplin	108	99	125
• varav övrig tillsyn	87	68	73

Mål 2

Minst hälften av alla disciplinärenden som väcks skall vara avgjorda inom ett år från öppningsdagen och minst 90 procent skall vara avgjorda inom två år.

Åtterrapporing

Ca 84,3 procent av de 140 disciplinärenden ⁸ som avgjordes under 2007 har avgjorts inom två år. Skälet till att målet om 90 procent inte har uppnåtts är att RN under året lagt stora resurser på de äldsta ärendena i balansen, vilket givetvis är till gagn för

³ Öppnade ärenden inom samtliga projekt 2006 = 38, 2005 = 42, 2004 = 30

⁴ Avslutade ärenden inom samtliga projekt 2006 = 45, 2005 = 35, 2004 = 25

⁵ Ärenden till disciplin från samtliga projekt 2006 = 13, 2005 = 14, 2004 = 13

⁶ Granskning av revisorer som vägrat underkasta sig FAR SRS kvalitetskontroll.

⁷ SUT-utredningar som RN påbörjat med anledning av uppgifter i bl.a. massmedia.

⁸ 2006 = 139, 2005 = 164, 2004 = 130, 2003 = 145

tillsynsverksamheten i stort men påverkar procentandelen vad gäller de äldre ärendena. Av de 22 ärenden där handläggningstiden översteg två år har förseningen i tolv fall berott på att RN avvaktat förvaltningsdomstolarnas prövning i mål om revisorns taxering eller att det inkommit ytterligare ett ärende avseende samme revisor vilket handlagts gemensamt med det äldre ärendet. Övriga tio ärenden har det gemensamt att de är svåröverskådliga och komplexa och en del av tidsutdräkten kan förklaras med svårigheter att få in svar från revisorn. I några av de tio fallen borde det ha varit möjligt att korta ned handläggningstiden genom en annan prioritering från RN:s sida. I tabell 11 redovisas handläggningstiderna enligt kraven på återrapportering.

Tabell 11

Disciplin	Handläggningstid				Totalt
	kortare än 1 år	längre än		2 år	
		12 mån	18 mån		
Antal ärenden	90	15	13	22	140
i % av totalen	64,3%	10,7%	9,3%	15,7%	100,0%

Kommentar: Av de under 2007 avgjorda 140 disciplinärendena avsåg 57 ärenden godkända revisorer, 78 ärenden auktoriserade revisorer och 5 ärenden registrerade revisionsbolag. Totalt fattades 66 beslut om disciplinär åtgärd, varav 6 varningar avsåg delbeslut för underlåtenhet att svara på RN:s föreläggande. Ca 29 % av besluten (19 stycken) överklagades.⁹

Tabell 12

Disciplinär åtgärd	Godkända revisorer	Auktoriserade revisorer	Revisions- bolag	Totalt
2007				
Upphävande	5	5	0	10
Varning samt straffavgift	0	0	0	0
Varning	20	22	0	42
Erinran	5	8	1	14
Totalt	30	35	1	66
2006				
Upphävande	4	1	0	5
Varning samt straffavgift	0	0	0	0
Varning	19	18	0	37
Erinran	4	12	0	16
Totalt	27	31	0	58
2005				
Upphävande	9	3	0	12
Varning samt straffavgift	1	0	0	1
Varning	13	15	0	28
Erinran	9	8	1	18
Totalt	32	26	1	59

⁹ 2006 = 17,2 %, 2005 = 18,6 %, 2004 = 28,3 %

Mål 3

Ansökan om förhandsbesked skall avgöras inom två månader från det datum komplett ansökan inkommit till nämnden.

Återrapportering

Under året inkom elva ansökningar om förhandsbesked.¹⁰ Samtliga har avgjorts inom den stipulerade tidsgränsen.

Verksamhetsgren Internationella kontakter

Mål

Nämnden skall redovisa hur man följt den internationella utvecklingen inom revisorsområdet och därvid särskilt ange hur man följt och deltagit i EU:s arbete och samarbetet med de nordiska länderna.

Återrapportering

RN har liksom föregående år varit representerat i EG-kommissionens arbetsgrupp European Group of Auditors' Oversight Bodies (EGAOB). Gruppen består av representanter från medlemsländernas tillsynsmyndigheter eller – om en medlemsstat saknar tillsynsmyndighet – av representanter från behörigt departement. EGAOB:s uppgift är att bl.a. fungera som ett rådgivande organ till Kommissionen i frågor som hänger samman med införlivandet av det *åttonde bolagsrättsliga direktivet om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning* samt tillsynssamarbete mellan medlemsländerna. Vidare ska EGAOB biträda Kommissionen vid införlivandet av internationellt accepterade revisionsstandarder som, när de antagits av Kommissionen, kommer att bli en del av det svenska regelverket för god revisionsred.

EGAOB:s arbete har under året huvudsakligen varit inriktat på två områden. Det ena är utformningen av en ny rekommendation om kvalitetssäkring på myndighetsnivå (kvalitetskontroller). RN har i detta arbete särskilt framhållit behovet av att möjliggöra för tillsynsmyndigheter i mindre medlemsstater att organisera sin revisorstillsyn på ett rationellt och kostnadseffektivt sätt. Det andra området är samarbete mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter och tillsynsmyndigheter från tredje land. Fokus har framför allt legat på frågan om hur tillsynen ska organiseras beträffande de revisorer som – på grund av att de reviderar europeiska bolag med värdepapper som är noterade på en amerikansk börs – även är föremål för tillsyn från amerikanska tillsynsorganet Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB). Kommissionens ambition är att under 2008 eller 2009 sluta en överenskommelse med PCAOB som innebär att den amerikanska myndigheten i hög grad ska förlita sig på den tillsyn som bedrivs inom EU.

RN har även en representant i en av EGAOB:s arbetsgrupper (ISA Subgroup). Arbetsgruppen har till uppgift att vara Kommissionen och EGAOB behjälplig med

¹⁰ 2006 = 6, 2005 = 7, 2004 = 6

beredningen av frågor kring införandet av internationellt accepterade revisionsstandarder inom EU. Arbetsgruppens arbete har även detta år varit inriktat på att biträda Kommissionen med synpunkter och underlag för remissvar på de förslag till omarbetade internationella revisionsstandarder (ISA) som lämnats av International Accounting and Assurance Standards Board (IAASB).

Utöver EU-samarbetet har RN under året sammanträtt med representanter för den brittiska tillsynsmyndigheten Financial Reporting Council (FRC) rörande dess erfarenheter av egenadministrerade kvalitetskontroller samt samarbete med PCAOB. RN har också haft kontakter med PCAOB för att diskutera förutsättningarna för ett tillsynssamarbete. Som ett led i dessa kontakter deltog representanter från RN vid ett av PCAOB anordnat seminarium rörande den amerikanska revisorstillsynen.

Genom sitt medlemskap i forumet International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR) – som har till syfte att främja samarbete mellan tillsynsmyndigheterna världen över – har RN deltagit i det internationella informationsutbytet rörande bl.a. frågor om kvalitetskontroll.

Som ett led i ett strukturerat nordiskt samråd som inleddes 2005 har RN under 2007 deltagit i två möten med representanter för de danska, finska och norska tillsynsmyndigheterna för ömsesidiga erfarenhetsutbyten. Vid mötena avhandlades bl.a. frågor om åtgärder för införlivande av det åttonde bolagsrättsliga direktivet, det pågående arbetet med utformningen av systemet för kvalitetskontroller i respektive land samt vilken påverkan som planerade eller redan genomförda lättnader i revisionsplikten kan ha för revisorstillsynen.

2. Övriga mål och återrapporteringskrav

Nämnden skall

- *peka på eventuella speciella problem som kan finnas inom branschen,*
- *lämna exempel på hur det egna arbetet kan ha haft effekter på utvecklingen inom revisorsområdet,*
- *redogöra för sin bedömning av kvaliteten på den revision som utförs av de kvalificerade revisorerna,*
- *redogöra för sådant samarbete med andra myndigheter som har till syfte att motverka ekonomisk brottslighet,*
- *vid utformningen av föreskrifter och allmänna råd beakta att myndigheten skall bidra till regeringens mål att minska de administrativa kostnaderna för företagen.*

Återrapportering:

Speciella problem inom branschen och andra iakttagelser

RN har liksom tidigare år avgjort ett antal principiellt intressanta ärenden rörande revisorers oberoende. Ett av dessa är ett förhandsbesked där RN prövade möjligheten att vara vald revisor i en redovisningsbyrå och samtidigt inneha revisionsuppdrag i fyra av redovisningsbyråns klientbolag. Liknande situationer, men med ett större antal gemensamma klienter, har tidigare prövats i disciplinärenden. RN har då bedömt att generalklausulen i 21 § revisorslagen är tillämplig men har inte gått närmare in på frågan om oberoendehotet varit ett s.k. egenintressehot. Den frågan

behandlades däremot i det aktuella förhandsbeskedet. RN fann att revisorns gemensamma ekonomiska intresse med redovisningsbyrån inte hade sådan omfattning eller natur att det förelåg ett egenintressehot. Däremot fann RN även denna gång att generalklausulen var tillämplig och att det därför förelåg en presumtion för att revisorn skulle avsäga sig revisionsuppdraget i redovisningsbyrån. RN fann dock, med hänsyn till vad revisorn uppgett om samarbetet med redovisningsbyrån och de gemensamma uppdragens omfattning, att det inte fanns anledning ifrågasätta oberoendet och att revisorn därför kunde behålla revisionsuppdraget.

En annan intressant oberoendefråga behandlades i ett disciplinärende mot ett registrerat revisionsbolag som hade avtalat med en revisionsklient om resultatbaserat arvode för fristående rådgivning till denne. RN fann att detta skapar ett sådant gemensamt ekonomiskt intresse som omfattas av egenintressehotet och att det därför fanns en presumtion för att revisionsbolaget skulle avsäga sig revisionsuppdraget. RN ansåg inte att det förelåg sådana särskilda omständigheter eller att det hade vidtagits sådana åtgärder som medförde att revisionsbolaget ändå kunde kvarstå i uppdraget. Revisionsbolaget tilldelades en erinran. Beslutet har överklagats till länsrätten.

RN har i samband med en ansökan om fortsatt godkännande som revisor prövat om revisorn bedrev sin revisionsverksamhet i en tillåten företagsform. Revisorn bedrev revisionsverksamhet i Sverige genom ett utländskt bolag. Revisorslagens bestämmelse om de företagsformer i vilka revisionsverksamhet får bedrivas tolkades av RN som att den inte avser utländska associationsformer. Vidare fann RN att denna bestämmelse inte strider mot gemenskapsrätten. RN ansåg därför att revisorn inte bedrev sin revisionsverksamhet i enlighet med revisorslagens krav och att hon därmed inte uppfyllde lämplighetskravet i samma lag. RN beslutade avslå hennes ansökan om fortsatt godkännande. Beslutet överklagades till länsrätten som avlog överklagandet. Revisorn har överklagat länsrättens dom till kammarrätten. Frågan om prövningstillstånd är inte avgjord.

Slutligen bör nämnas ett principiellt intressant disciplinärende i vilket RN funnit att revisorn förfarit oredligt på ett sådant sätt att det i och för sig funnits grund för att upphäva dennes auktorisation. Emellertid hade disciplinärendet pågått under så lång tid att RN, med hänsyn till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och dess bestämmelser om rätt till en rättvis rättegång inom skälig tid, inte kunde meddela en så sträng disciplinär åtgärd. RN meddelade i stället revisorn en varning. RN:s beslut återspeglade en dom från Länsrätten i Stockholms län som innebar att RN:s beslut att upphäva en revisors auktorisation ändrades till en varning på liknande grund.

Effekter av RN:s arbete på utvecklingen inom revisorsområdet

RN:s uttalanden i disciplinärenden, förhandsbesked eller i annan form blir en del av den goda revisorsseden och får därmed stor effekt på utvecklingen inom revisorsområdet. Vad gäller disciplinärenden är RN:s uppfattning att seriösa revisorer ser mycket allvarligt även på den lindrigaste disciplinära åtgärden erinran. RN har också uppfattningen att revisorskåren med små undantag efterlever de uttalanden som RN gör i t.ex. disciplinärenden. En mer påtaglig effekt av RN:s tillsynsarbete är att revisorer som har utfört grovt bristfälliga arbeten uteslutits ur systemet genom att RN upphävt godkännandet respektive auktorisationen. Under 2007 har RN

beslutat om upphävande i 10 fall, varav hälften härrör från SUT. Vidare har ett antal revisorer, i likhet med tidigare år, valt att själva avsäga sig sitt godkännande eller sin auktorisation när RN påbörjat en SUT-utredning eller inlett ett disciplinärende på grund av resultatet av en genomförd kvalitetskontroll.

I sin egenskap av expertorgan till regeringen i frågor som gäller revisorer och revision har RN besvarat ett antal remisser som berört dessa frågor. RN:s synpunkter får inte sällan genomslag i det fortsatta lagstiftningsarbetet. RN har också haft förmånen att låta sina anställda få delta som experter i ett antal statliga utredningar. Som exempel kan nämnas den från RN:s perspektiv viktigaste utredningen nämligen 2006 års revisorsutredning. RN har också lämnat ett remissvar över dess delbetänkande Revisionsutskott m.m. (SOU 2007:56).

RN:s verksamhet är inte enbart inriktad på att hantera tillsynsärenden, utan myndighetens uppfattning i aktuella revisorsfrågor förs fram genom en omfattande utåtriktad verksamhet såsom i möten med FAR SRS, enskilda revisionsbolag samt andra myndigheter och genom artiklar i fackpress. Den effekt denna verksamhet har på utvecklingen av revisorsområdet är visserligen svår att mäta men ingalunda försumbar. Som exempel kan nämnas ett seminarium som RN anordnade den 2 november 2007 om utbildnings- och vidareutbildningskrav på framtidens revisorer. I detta deltog representanter för FAR SRS, de fyra största revisionsbyråerna, de viktigaste högre lärosätena, regeringskansliet och den särskilde utredaren av revisors- och revisionsfrågor.

Revisionskvalitet

När det gäller frågan om RN:s övergripande bedömning av kvaliteten på den revision som utförs så måste man komma ihåg att RN:s underlag inte är heltäckande. En stor del av tillsynsverksamheten baserar sig på anmälningar vilket gör att urvalet delvis blir slumpmässigt. En faktor som balanserar detta är att RN bl.a. genom SUT till stor del bedriver uppsökande verksamhet. Det system med RN:s kvalitetssäkring av den löpande kvalitetskontroll som utförts av revisorsorganisationerna¹¹ sedan 2004 har ytterligare breddat underlaget för en bedömning av revisionskvaliteten som helhet i landet. En ytterligare faktor som verkar i denna riktning är det SUT-projekt som inleddes under 2006 med inriktning mot större revisionsbyråer.

Den kvalitetskontroll som FAR SRS underkastar sina medlemmar kvalitetssäkras av RN dels genom att stickprov tas på ett antal genomförda kontroller varje år, dels genom att organisationen anmäler de revisorer som underkänts vid kontrollen och där allvarliga brister har visat sig. Antalet genomförda kontroller framgår av tabell 8. Under året kvalitetssäkrade RN 20 stycken av de av FAR SRS genomförda kontrollerna som omfattade totalt 51 revisorer. FAR SRS underrättade RN om att allvarliga brister konstaterats hos 12 revisorer. Av dessa valde fem att avsäga sig auktorisationen/godkännandet i samband med att RN öppnade ett disciplinärende och inledde sin utredning. Antalet anmälningar och discipliningripanden med anledning av kvalitetskontrollerna har varit betydligt flera än under åren 2005–2006. Under året har RN fortsatt att göra kvalitetskontroller avseende revisorer som inte är medlemmar av FAR SRS. RN anlitar härvid FAR SRS kvalitetskontrollanter. Under 2007 genomfördes 19 kontroller hos lika många revisorer. Av dessa nådde elva ett godkänt

¹¹ FAR och Svenska Revisorsamfundet SRS slogs samman till en revisorsorganisation den 1 september 2006.

resultat. Beträffande fyra revisorer öppnades disciplinärenden, medan RN:s bedömning rörande resterande fyra revisorer inte var slutförd vid årsskiftet.

Den vanligaste grunden för allvarlig kritik i disciplinärenden har under 2007 liksom tidigare år varit bristfällig dokumentation och otillräckliga revisionsåtgärder. Det är ovanligt att RN i ärenden som har initierats genom en vanlig anmälan finner sådana brister i revisionskvaliteten att det leder till att revisorns godkännande eller auktorisation upphävs. Det förekommer bara i några enstaka fall. Det är betydligt vanligare att granskningen inom ramen för SUT eller anmälningar från FAR SRS efter kvalitetskontroll leder till att RN nödgas upphäva en revisors godkännande eller auktorisation. Av de SUT-ärenden som avslutades under 2007 överfördes ca 38 procent till disciplinärenden. Om man exkluderar stora byråer och bolag vid beräkningen överfördes nära 46 procent till disciplinärenden. Det är en hög siffra med tanke på att ett överförande i princip sker bara vid konstaterade allvarliga brister i revisionskvaliteten eller allvarligare överträdelser av god revisorssed. Den förklaras delvis av att SUT-verksamheten under senare år har koncentrerats på de revisorer som har många revisionsuppdrag. Det har visat sig att flera av dessa revisorer har haft svårt att med hög kvalitet hinna genomföra eller följa upp alla uppdragen.

RN fortsatte under året SUT-projektet *Stora revisionsuppdrag/revisionsbyråer* som omfattar alla revisorer vilka utför revisionsuppdrag i företag vars aktier är noterade på en reglerad marknad eller på någon annan handelsplats. Projektets främsta målgrupp är de fyra största revisionsbyråerna samt tre mellanstora byråer, vilka svarar för den absoluta merparten av revisionen i marknadsnoterade bolag. En mycket liten andel (mindre än 5%) av de företag vilkas aktier är noterade på en reglerad marknad revideras av andra revisorer än sådana som är verksamma vid någon av landets sju största revisionsbyråer. Utvidgas intresset till företag vilkas aktier är noterade på någon handelsplats utanför de reglerade marknaderna blir andelen något större.

RN gör för var och en av de större byråerna en *inledande undersökning* för att inhämta information om respektive byrås policier och system inom framförallt områdena revisionsmetodik, oberoendehantering och intern kvalitetskontroll. RN följer därefter upp respektive byrås utveckling genom en *fortsatt undersökning*. Även för de mindre revisionsbyråer som berörs av detta projekt tar RN del av hur metodutveckling, oberoendehantering och kvalitetssäkring organiserats. RN granskar och kvalitetsbedömer i samband med dessa undersökningar ett antal av de revisioner i marknadsnoterade bolag som utförs av respektive byrå.

RN avslutade under 2006 inledande undersökningar avseende de fyra största revisionsbyråerna och under 2007 genomfördes och avslutades motsvarande undersökningar avseende de tre medelstora byråer som omfattas av projektet. I RN:s fortsatta undersökningar avseende de fyra största revisionsbyråerna har RN under 2007 uppdaterat sin information om byråernas system och metoder samt granskat och kvalitetsbedömt ett begränsat antal revisioner i företag av allmänt intresse. RN har också initierat en särskild fortsatt undersökning avseende de fyra stora byråernas dokumentation av oberoendeanalyser. RN har funnit att revisionskvaliteten i de granskade uppdragen – i likhet med föregående år – i stort sett är mycket god. För att i det aktuella SUT-projektet täcka in även sådana revisionsuppdrag som utförs av mindre byråer har RN efter kartläggning av vilka revisorer som har uppdrag i marknadsnoterade företag valt ut fyra revisorer vid mindre byråer vilka blivit föremål för individuell undersökning. I ett av dessa fall uppmärksammades sådana brister i den

utförda revisionen att ärendet överfördes till disciplinär handläggning och den ansvarige revisorn tilldelades en varning.

Under 2008 kommer RN att bedriva fortsatt undersökning riktad mot de sju största revisionsbyråerna och även granska ett antal enskilda revisorer vid mindre byråer, vilka utför revision i marknadsnoterade företag. Med anledning av händelser på de internationella finansiella marknaderna samt erfarenheter från under 2007 avslutade disciplinärenden kommer särskilt intresse under 2008 att riktas mot revisioner i finansiella företag.

Avslutningsvis kan konstateras att antalet disciplinära åtgärder berör en mindre del av den totala revisorskåren, cirka 1,6 procent under 2007. Med beaktande av detta och av vad som sagts om kontrollsystemet ovan anser RN att allt tyder på att den generellt goda revisionskvaliteten i Sverige upprätthålls.

Samarbete med andra myndigheter med syfte att motverka ekonomisk brottslighet

RN har löpande kontakter såväl underhand som vid möten med företrädare för EBM och Skatteverket i frågor som rör revisorer och revision och har samband med förebyggande eller bekämpning av ekonomisk brottslighet. Dessa frågor är också vanligt förekommande vid RN:s kontakter med FAR SRS. RN har tillsammans med revisorsorganisationen vid olika tillfällen bl.a. medverkat i erfarenhetsutbyte med EBM om revisorers anmälningsskyldighet vid viss brottslighet. RN var företräd med en expert i den under 2007 avslutade utredningen om åtgärder mot penningtvätt och terrorismfinansiering. RN:s chef är medlem i EBM:s forensiska råd, vilket inrättades i november 2007.

Utformning av föreskrifter och allmänna råd

Vid utformningen av föreskrifter och allmänna råd ska RN beakta regeringens mål att minska sådana administrativa kostnader för företagen som följer av statliga regelverk. RN har under 2007 inte beslutat om några föreskrifter eller allmänna råd. Se även avsnitt 4 nedan.

Budgetutfall

(tkr)	Prognos enligt regleringsbrev för år 2007	Reviderad prognos enligt budgetunderlag för 2008	Utfall 2007
Intäkter	27 400	24 594	26 151
Kostnader	27 130	26 672	27 111
Resultat	270	-2 078	-960

I den reviderade prognosen i budgetunderlaget för år 2008 som utvisade en kraftig förlust hade RN kalkylerat med att intäkterna skulle sjunka i samma takt som under 2006 och inte räcka till för att balansera kostnaderna, trots RN:s åtgärder för att skära ner dem. Det ska noteras att RN under 2007 haft extra kostnader för ersättare vid barnledigheter, tidvis dubbla tjänster pga. pensionsväxling samt en extra anställd för ett speciellt hemsidesprojekt som krävdes för implementering av det åttonde bolagsrättsliga direktivet. Personalkostnaderna har därför varit högre än förra året.

Övriga driftkostnader har dock sänkts planenligt. Intäkterna sjönk dessbättre inte i befarad grad (såväl antalet tentander som ansökningsärenden blev några fler än vad som beräknats i prognosen) vilket väsentligt reducerade det underskott för räkenskapsåret 2007 som förutsågs i budgetunderlaget för 2008.

3. Organisationsstyrning

Åtterrapporering:

Etnisk och kulturell mångfald: RN:s personal utgörs huvudsakligen av jurister med domstolsbakgrund samt ekonomer av vilka ett flertal är auktoriserade revisorer. Tre anställda är födda i annat land än Sverige. Några särskilda åtgärder för att åstadkomma en bredare etnisk personalsammansättning har inte vidtagits.

Arbetsmiljö och hälsa: RN:s personal genomgår årliga hälsoundersökningar och har tillgång till friskvård i form av rabatterade avgifter för motion och massage. Den fysiska arbetsmiljön bevakas löpande.

Åldersstruktur, könsfördelning:

Ålder	Ledning		Kärnkompetens		Stödkompetens	
	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor	män
61–	0	0	1	2	0	0
51–60	0	1	2	0	2	0
31–50	0	1	3	5	0	0
20–30	0	0	2	0	0	1

RN:s rekryterings- och personalpolitik är konsekvent inriktad mot att bidra till att uppfylla myndighetens verksamhetsmål. Sålunda har myndigheten under senare år rekryterat ett flertal mycket högt kvalificerade auktoriserade revisorer, var och en med sin speciella kompetensprofil. Motsvarande gäller för jurister samt övriga handläggare och personal.

4. Uppdrag

Tillgänglighetsfrämjande insatser

RN:s handlingsplan för handikappolitiken har redovisats till Myndigheten för handikappolitisk samordning den 13 juli 2007.

Regelförenkling

RN:s underlag för regeringens handlingsplan för regelförenkling har lämnats i två rapporter till Justitiedepartementet, den 5 februari 2007 respektive den 19 oktober 2007.

RESULTATRÄKNING

Summeringsdifferenser kan förekomma pga avrundningar till tkr.

(tkr)	Not	2007	2006
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	25 813	25 643
Intäkter av bidrag		180	180
Finansiella intäkter	2	157	109
Summa		26 151	25 932
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-17 694	-16 206
Kostnader för lokaler	4	-2 490	-2 457
Övriga driftkostnader	5	-6 689	-7 396
Finansiella kostnader	6	-17	-6
Avskrivningar och nedskrivningar		-220	-164
Summa		-27 111	-26 229
Verksamhetsutfall		-960	-297
Årets kapitalförändring	7	-960	-297

BALANSRÄKNING

Summeringsdifferenser kan förekomma pga avrundningar till tkr.

(tkr)	Not	2007-12-31	2006-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8	42	55
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	9	751	427
Summa		793	482
Fordringar			
Kundfordringar		307	687
Fordringar hos andra myndigheter		457	300
Övriga fordringar		7	6
Summa		771	993
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		544	647
Summa		544	647
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		3 807	3 710
Summa		3 807	3 710
SUMMA TILLGÅNGAR		5 916	5 832
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital		12	12
Balanserad kapitalförändring	10	1 757	2 053
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-960	-297
Summa		809	1 768
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	11	174	29
Summa		174	29
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	12	461	378
Skulder till andra myndigheter		575	568
Leverantörsskulder	13	1 207	386
Övriga skulder		377	438
Summa		2 620	1 770
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	14	2 312	2 265
Summa		2 312	2 265
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		5 916	5 832

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Belopp i tusental kronor där ej annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma pga avrundningar till tkr.

1. Redovisningsprinciper

RN:s redovisning följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 10 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Avvikelse från FÅB

I regleringsbrevet för år 2007 undantas RN från att lämna delårsrapport enligt 8 kap förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

2. Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och har en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 10 tkr. Avskrivning under anskaffningsåret sker från och med den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider:

Datorer och kringutrustning	3 år
Möbler och kontorsmaskiner	5 år
Övriga inventarier	8 år

Omsättningstillgångar

Fordringarna har tagits upp till de belopp som efter individuell prövning beräknas inflyta.

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

3. Uppgifter om nämnden enligt 7 kap 2 § FÅB

Ersättningar (tkr)	2007	2006
Direktör		
Peter Strömberg	864	879*
Ledamöter		
Elisabeth Palm, ordförande	93	89
Gunnel Wennberg, vice ordförande	48	41
Vilhelm Andersson	45	37
Ulla Nordin Buisman	43	38
Eva Ekström	47	39
Klas-Erik Hjorth	47	41
Jan-Erik Moreau	45	41
Claes Norberg	47	44
Kerstin Nyquist	47	43
Ersättare		
Hans-Jörgen Andersson	4	3
Bertel Enlund	4	0
Ulf Järlebro	4	0
Marie Carlsson	2	4
Susanne Lindberg Elmgren	0	4
Leif Lundfors	6	4
Willard Möller	0	1
Catarina af Sandeberg	2	1
Bertil Sjöo	0	3
Maria Stålebrant	6	5

• I detta belopp ingår retroaktiv lön 2005 som utbetalts 2006.

Styrelseuppdrag i aktiebolag och statliga myndigheter

Ledamöter:

Gunnel Wennberg vice ordförande	Stängselnämnden (ordförande), Partibidragsnämnden (ledamot), Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (ersättare), Statsrådsarvodesnämnden (ledamot)
Vilhelm Andersson	Tullverket (styrelseledamot), Försvarmaktens nämnd för kvalificerad skyddsidentitet (ledamot), Registernämnden (ledamot), Överklagandenämnden för totalförsvaret (ersättare)
Ulla Nordin Buisman	UBN Förvaltning AB (ledamot), PricewaterhouseCoopers i Sverige AB (ledamot)
Klas-Erik Hjorth	Springkällan AB (ledamot och VD)
Kerstin Nyquist	Forskarskattenämnden (ledamot)

Ersättare:

Hans-Jörgen Andersson	Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (ledamot)
Carl-Gustaf Burén	Bokföringsnämnden (ledamot)
Bertel Enlund	Försäkringsaktiebolaget Portea (ledamot och VD) <i>Uppdraget upphörde i juni 2007</i>
Ulf Järlebro	BDO Nordic Stockholm AB (ledamot), BDO Nordic AB (ledamot)
Susanne Lindberg Elmgren	Internationella Programkontoret (ledamot)
Willard Möller	Hollebäcks Revision AB (ledamot), BWM Transfer AB (ledamot)
Marie Carlsson	Expanator AB (ledamot), OMX-group Surveillance Committee
Maria Stålebrant	Qorekta Revision AB (ledamot), Bellander Revision AB (suppleant)

4. Anställdas sjukfrånvaro i procent

	Kvinnor	Män	Totalt
2005	8,8	1,5	5,5
2006	6,4	1,9	4,3
2007	7,5	1,1	4,4

Av den totala sjukfrånvaron 2007 utgjorde 58 procent frånvaro under en sammanhängande tid av mer än 60 dagar (2006 = 49,3 procent, 2005 = 60,5 procent). Sjukfrånvaron redovisas inte i åldersgrupper pga. att antalet anställda i respektive grupp inte överstiger tio.

5. Noter

Resultaträkning (tkr)	2007	2006
Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
<i>Offentligrättsliga avgifter</i>		
Ansökningsavgifter	2 256	1 984
Årsavgifter	16 245	16 318
Examensavgifter	5 213	5 460
Administrationsavgifter examen	1 332	1 449
Övriga offentligrättsliga avgifter	343	109
	25 389	25 320
<i>Övriga avgifter och andra ersättningar</i>		
Avgiftsintäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	424	318
Övriga intäkter av andra ersättningar	0	5
	424	323
Summa	25 813	25 643

Not 2	Finansiella intäkter		
	Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	157	109
	Summa	157	109
Not 3	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	10 778	10 201
	Övriga kostnader för personal	6 916	6 005
	Summa	17 694	16 206
Not 4	Kostnader för lokaler		
	Kontorslokaler	2 090	2 085
	Provlokaler	277	238
	Städning och övriga lokalkostnader	123	134
	Summa	2 490	2 457
Not 5	Övriga driftkostnader		
	Konsulttjänster avseende provkonstruktion och rättning	2 599	2 629
	Övriga konsulttjänster	2 424	2 759
	Övriga driftkostnader	1 666	2 008
	Summa	6 689	7 396
Not 6	Finansiella kostnader		
	Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	15	6
	Övriga finansiella kostnader	2	0
	Summa	17	6
Not 7	Årets kapitalförändring		
	Avgiftsfinansierad verksamhet, underskott	-960	-297
	Summa	-960	-297
	Årets underskott täcks av balanserat överskott.		

Balansräkning (tkr)		2007-12-31	2006-12-31
Not 8	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	458	425
	Årets anskaffningar	0	33
	Summa anskaffningsvärde	458	458
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-403	-391
	Årets avskrivningar	-13	-12
	Summa ackumulerade avskrivningar	-416	-403
	Utgående bokfört värde	42	55

Not 9 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	2 297	2 659
Årets anskaffningar	531	318
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-680
Summa anskaffningsvärde	2 828	2 297
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 870	-2 398
Årets avskrivningar	-207	-152
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	680
Summa ackumulerade avskrivningar	-2 077	-1 870
Utgående bokfört värde	751	427
Not 10 Balanserad kapitalförändring		
Avgiftsfinansierad verksamhet, överskott	1 757	2 053
Summa	1 757	2 053
Not 11 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	29	115
Årets pensionskostnad	260	9
Årets pensionsutbetalningar	-115	-95
Utgående avsättning	174	29
Not 12 Lån i Riksgäldskontoret		
<i>Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar</i>		
Ingående balans	378	188
Under året nyupptagna lån	156	316
Årets amorteringar	-73	-126
Utgående balans	461	378
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	725	600
Genom regeringsbeslut 2008-01-10 höjdes låneramen för år 2007 från 600 tkr till 725 tkr. Riksgäldskontoret utbetalade 2008-01-17 nettolån på 264 tkr för anläggningstillgångar anskaffade andra halvåret 2007. Av det totalt utestående beloppet för anläggningstillgångar på 793 tkr är 68 tkr avgiftsfinansierade.		
Not 13 Leverantörsskulder		
Leverantörsskulder	1 207	386
Summa	1 207	386
Skillnaden mellan åren beror på fler och större skulder främst avseende köpta tjänster på balansdagen år 2007 jämfört med år 2006.		
Not 14 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	1 233	1 084
Övriga upplupna kostnader	1 079	1 181
Summa	2 312	2 265

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2007	2006	2005	2004	2003
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	725*	600	600	600	1 000
Utnyttjad	461*	378	188	160	229
Räntekontokredit					
Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 000	1 000	1 000	1 000	2 000
Max utnyttjad	0	0	0	0	999
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	157	109	73	60	40
Räntekostnader	0	0	0	0	2
Avgiftsintäkter					
Beräknat belopp enl regleringsbrev	27 400	26 060	25 854	22 150	19 360
Avgiftsintäkter	25 813	25 643	26 702	23 383	23 318
Anslagskredit (ej tillämpligt)					
Anslag (ej tillämpligt)					
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter	21	19	18	16	16
Medelantalet anställda	21	20	21	17	17
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 280	1 372	1 376	1 430	1 326
Kapitalförändring					
Årets	-960	-297	1 754	333	1 905
Balanserad	1 757	2 053	299	-34	-1 939

* Genom regeringsbeslut 2008-01-10 höjdes låneramen för år 2007 från 600 tkr till 725 tkr. Riksgäldskontoret utbetalade 2008-01-17 nettolån på 264 tkr för andra halvåret 2007.

Peter Strömberg
Direktör